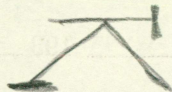

Tu se nahaja original portreta Aeneja Silvia papeža, čigar kopija se nahaja v župnišču cerkve v Starem trgu pri Slovenj Gradcu. Podpis Janko Vurnik pinxit Radovljica 9/2 1880.

Stele, XXXII, 1.1925. str.29.

Prezbiterij ima bogat okras z reljefi ščitki in rozetami, ki močno spominjajo na ladjo v Kranju.

Prvi str. sklepnik na severni strani ob slavaloku kaže do pasu moža v molitvi z beretom na glavi, zraven ščitek ali ni isti znak v Kranju?

Kapela je nedvomno poznejša 1495, obok so roden kranjskemu in škofjeloškemu, a slabša rebra, sklepniki pa same rozete. Na Kranj spominja tudi kapitl na juž. steni z dvema na vseh štirih čepečima figurama.

Kapela poleg prezbiterija ima same figuralen sklepnike in 2 ščitka.

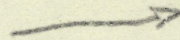
Kapela se zdi, da je nastala k obstoječemu prezbiteriju tako, da je sev. stena ostala, južna pa je porušena in razsirjena.

Stele, LIV, 10.4.1935, str.27-27.

Obok ladje starejši - konec 15. stol. Predelan v dvoranski tip.

Značilno, da isti mojster, ki je zasnoval tu prezb. v starem duhu, dela ladjo v Loki v novem, dvoranskem duhu.

Grb (mojstrski?) na glavnem portalu

Izredno za to arhitekturno skupino so oporniki ob fasadi.

Epitaf žene na severni strani - sličen kot epitaf na Turjaku, le da je ta tu starejši. Okvir še iz okleščenih vej, zgoraj girlande težke, kapiteli v obliki glavice. 155(0?). Spodaj 2 grba. Že renesansa. Črke majuskulne. Žena ima na glavi avbo, ki je značilna za protestantski čas. Nikjer sledov paralelnih gub. Gube vertikalne, resne, roki prekrižani na prsih.

Profil cokla ladje

→ Cokel kasneje dodanih opornikov.

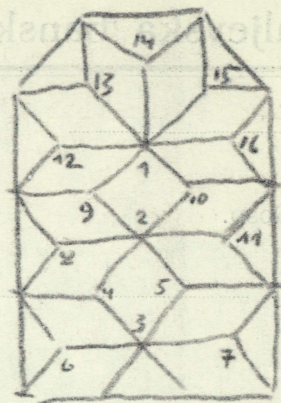
Prezb. starejši od ladje - brez opornikov.

Na konzolnem steburu v prezb. na južni strani dve sključeni, režeči se spaki. podobno kot v Kranju.

Položaj prezbiterija je diktiral zožitev severne ladje.

sklepniki v južni kapeli kažejo tudi še spomin na mehki stil. Če ne istega, pa vsaj sorodnega dela kot oni v prezb. Geme, Zap. XV, str. 31 - 2. VI. 1950.

- 1) Marija z D.
- 2) Peter
- 3) Pavel
- 4) Prekrižani kladivi kot na fasadi
(isti grb tudi v juž. kapeli)
- 5) Roseta
- 6) Figura mojstra, ki moli, ob njem
znamenje za njim 4 list.
- 7) Roseta
- 8) Xčit
- 9) Andrej
- 10) Roseta
- 11) Kranjski grb
- 12) Barbara

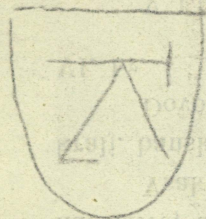

Cevo, Zap. XV. str. 31-32. - 2. XI. 1950.

Poročilo Pavlina: Sv. Peter gotski kip, bržkone iz radovljiške c. preje je bil pri Vurniku. Pozlatitev odpada, brez rok, sedanje nove. sedeč, ca 90 cm.
Last- Beneš, Dunaj IV, Karolinengasse 21, 2. nadstr.

XC 17.10.1913 št. 9

Prezbiterij zvezdnat obok s sklepniki, velikimi figuralnimi na temenu, manjšimi na str. stikih. Na enem sev. str. ščitkov frontalna podoba moža, ki sklepa roke k molitvi. Zraven ščitek na desni s kamnoseškim znamenjem.

Znak, ki je znan tudi iz drugih cerkva (Svino in Landar).

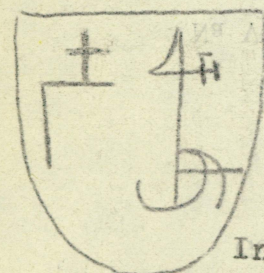
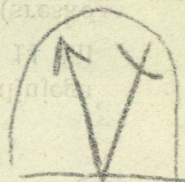
Arhitektura sloni na polstebrih $3/4$ stoječih iz sten s kapiteli listnih vencev, enkrat pa dva drug k drugemu obrnjena čepeča moža. Neke splošne sorodnosti z arhitekturo v Araniu. Posebno nekateri figuralni sklepniki in Madona z detetom, ki je zelo sorodna kranjski in škofješki. Juž. ladja ima posebno apsidno.

Prežast obok s figuralnimi sklepniki in 2 ščitkoma. Na enem 2 prekrižana klavdiva, na drugem sulica in križ, mogoče kamnoseški znak.

Ladja tipa kot v Araniu, vendar visokost razmeroma manjša.

Sklepniki, rozete in ščitki, figuralnih ni.

V drugem polju v srednji ladji mesto sklepnika odprtina. V tretjem zvezda igračkasta z ločnimi rebri in netektonskimi izrastki nosovi. Na enem sklepniku ščitek, lpolje tale znak:

Ker je sev. ladja mnogo ožja od južne je toliko kakor gotovo, da je bila prvotno stavba z že obstoječim prezbiterijem razširjena na juž. stran.

Stele, LXXXVII, 15.6.1937, str.49-51.

In der Stadt Radmannsdorf besteht eine grosse gotische Kirche, drei schiffige Hallen - Anlage, über dem gotischen Portal die Jahreszahl 1497. Orgel - Chor auf zwei Pfeilern und zwei Halbpfailern ruhend. Chor dreiseitig geschlossen, das südliche Seitenschiff schliesst mit einer Capelle ab, spitzbogige Fenster teilweise mit Maasswerk.

Kriševska pravna pblz MDZK:šz.9.1.1883, str.LXXXIII: Notizen

Die Z.K. beschliesst zu erheben ob der barocke Turmhelm der Pfarrkirche in Radmannsdorf dessen Verrotisierung seitens der lokalen Faktoren angestrebt wird, so schadhafte sei, dass er sich tatsächlich weiterhin nicht mehr erhalten lässt.

MDZK: št.III.F.5.1906, str. 153: Sitzungsberichte.

Der barocke Turmhelm ist nach der vorgenommenen Untersuchungen auffällig und muss erneuert werden. Da er nur eine verschlechterte Kopie der Turmhelme an der Franziskanerkirche in Laibach ist und keinen originellen oder historisch wertvollen Bestandteil der Kirche bildet, besteht die Z.K. nicht aus der Erneuerung des barocken Helmes und genehmigt das vorgelegte im gotischen Stile gehaltene Projekt.

MDZK: št.III.F.5,1906, str.293: Sitzungsberichte.

Cerkev zidana v gotskem slogu, ima okna z barvastim steklom. V zadnjem času je dobila nove gotske klopi in oltar sv. Križa, menza je iz marmornatih ploščic, Na njej je tabernakelj in ob straneh dva nagela, ki držita orodja trpljenja. Na steni za oltarjem pa visi velik križ. Cerkev je bila v zadnjem času znotraj in zunaj restavrirana. Vsa popravila je izvršil domači podobar Vurnik.

Zg.Danica, 1.1877, str. 187.

Za kapelo sv. Krvi je kipar Fr.Zajec naredil Križanega 6 čevljev velikega.

Zg.Danica, 1.1887, str. 311, 356.

L.1497 sezidana nanovo ž.c.sv. Petra v gotskem slogu. Po požaru 1.1835 je cerkev dobila 4 nove zvonove (veliki tehtal 42 centov), pozneje str. oltarje, križev pot, nova slikana okna v gotskem stilu in gotske klopi. V novo kapelo iz 1.1877 pa oltar sv.Krvi. Cerkev je dobila nov kamnit tlak, ki ga je naredil Vincenc Čamernik iz Ljubljane.

Zg.Danica, 1.1878, str. 371.

Cerkev je dobila nove orgle, ki jih je naredil mojster ^{Lurner} Gorciš.

Zg.Danica, 1.1889, str. 168.

Fara je bila nedkaj zelo velika, obsegala je vso bohinjsko in blejsko stran. Gorje in Mošnje so se od nje odcepile 1.1323.

Zg.Danica, 1.1859, str. 118.

Z župnika Bononija je bila cerkev popravljena. Narejena so bila gotska okna, nove klopi in marmornat tlak. Obok, stebri in stene pa so ostale, kot jih je naredil pokvarjeni umetniški duh prejšnjega stoletja. Za 400 letnico pa so cerkev preuredili v njeno prvotno obliko.

Zg.Danica, 1.1895, str. 176.

Radovljica, povišanje zvonika pri farni cerkvi:

C.kr. ministrstvo za bogočastje in nauk je nakazal 2500K kot drugo polovico državne podpore za povišanje zvonika.

Mali zapiski, Carniola II., 1911., str. 229.

Župnijska cerkev v Radovljici, po napisu nad glavnim vhodom iz leta 1497., torej iz pozne gotske dobe, je srednje velikosti s trojno ladjo enake velikosti. Portal, bogato profiliran, ima timpanon in štiri fiale, z beljenjem zakapane, katerih dolbine so prazne. Zunaj odpirajo zid podporniki iz kvadrov, na oglih pročelja - fasade - stavljeni diagonalno. Zvonik stoji na strani. Svod cerkve je oprt na štiri osmokotne stebre, ki imajo namesto kapitelov le male robce. Rebre so prosto profilirane, sklepniki gladki. Notranjost cerkve napravlja prijeten vtis po srečnem razmerju prostornih veličin, posebno kora k ladji, z znamenje, da je bila cerkev na enkrat in znova zidana po enakem načrtu. Polstebri v koru so v sredi višine odrezani s prostimi konzolami. Desna stranska ladja se končuje z nizko gotsko ka-

pelo. Kamnoseško delo oken je novo, pravilno rešeno po kiparju Vurniku. V 18. stoletju so prizidali zraven ~~in~~ gotske visoko in veliko kapelo južni steni cerkve, pri kateri je omeniti lepifriz triglifov, ki krasi zunanje stene. Gotska hišica za Rešnje telo od kamna je izginila, in ostal je le spomin nanjo. Veliki altar je kamenit in lepe sestave iz prejšnjega stoletja. Na steni od kora do gotske kapele visi mala podoba Marije, slikana na med, iz 17. stoletja in srednje umetniške vrednosti.

Izmed drugih predmetov pri ti cerkvi je omeniti malega gotskega razpela, ki ima na koncih križa štiri evangeliste v ploskem reliefu, novo podnožje je neprimerno težkega lika; vrčka in plošča za lavabo manus od srebra in pozlačena z letnico 1630. Omeniti je keliha, katerega zgornji del je gotški, spodnji pa je iz 17. stoletja, sestavljen torej iz dveh raznodobnih kelihov, in pa nekaj starejših paramentov.
I. Franke: Umetniške starine po Gorenjskem, Ljubljanski zvon, leto V., 1885., str. 697 - 698.

....." Velikanski mislijski križ, katerega je Zupan dal popraviti in 14. oktobra 1877, 21. nedeljo po Binkošti, navlašč prišel blagoslovit, visi za altarjem na steni, ki je vsa s črnim žametom prevlečena, in neka mirupolna tema obdaja sveti kraj, tako, da vsak obiskovalec lahko res prav iz srca ondi moli.....(str. 208)

....." Ne le, da je gotiška stavba posebno lepo izvedena, tudi vsa notranja oprava je slogu primerno uravnana; posebno pa razlivajo krasno slikana okna po cerkvi čarobno svetlobo. Da pa je radovljiška farna cerkev danes tako krasna, zasluga je večjidel župnika Bononija, ki je v zvezi z domačim umetnikom, letos prezgodaj umrlim Vurnikom, delal vsa leta tako neutrujeno za lepoto in okusno popravo te cerkve. - Za tlak iz belih in črnih četverovogalnih ploščic pa si je prizadeval tudi prošt Zupan, ki je nabral veliko denarja v ta namen, pa tudi sam posodil

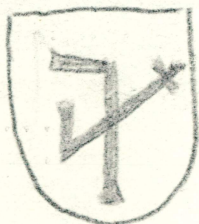
večja svoto ~~xxxx~~ brezobrestno. Tudi je poškodovano streho na zvoniku iz svojega dal popraviti. Tako je hotel zadoščevati nalogi "radovljiškega župnika." /str. 209/

Janez Ažman: Jožef Zupan stolni prošt ljubljanski. - Drobtinice, 1889, letnik XXIII, str. ~~199, 200~~ 208, 209

Portret papeša Eneja Silvija (Pija II), ki bil v radovljiškem župnišču, je zdaj v lasti škofa dr. Stanka Leniča kot ljubljanskega prošta (= svoj čas bi bil radovljiški župnik!) ~~Ker je prosta~~ Slika visi v ljublj. škofiji.

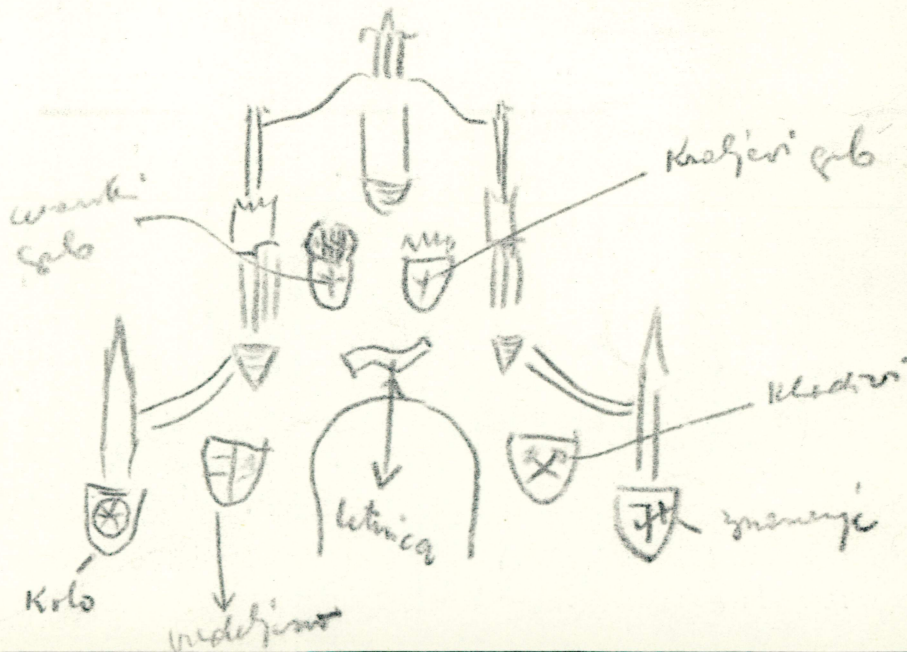
Cevc 14.3.1973

Fasada župne cerkve: oba grba, cesarski in kraljevski še nimata polmeseca. Pač pa se zdi, da ima spodnji (levi=severni) polorel polmesec do konca kril. Na konzoli spodaj na levi (= severni) je kolo, na desni (južni) pa ščit z znamenjem

1897

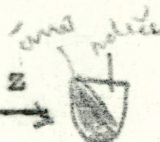
1495

Ni izključeno, da je letnica mlajša od grbov in drugega okrasja; to bi morda potrjevali tudi grbi, ki se še ne zde heraldično "izboljšani".

Sklepniki in kapiteli v prezbi.:

a) kapitel služnika (služnika ni več) z listovjem in grbom

b)c) brezlični, kepasti konzoli

d) služnik z listnim kapitelom

e)f)g) = d), vendar je vsak kapitel drugače dekoriran.

h) konzolni služnik s kapitelom, na katerem dve goli moški figuri na vseh štirih in s prtom okoli ledij. Drastični, žanrski. Stikata se z glavama.

i) kapitelni služnik z listnim kapitelom

j) kepasta konzola

Sklepniki:

1) sv. Pavel s knjigo in mečem

2) sv. Peter s knjigo in ključem

3) Mati božja z Detetom

4) Kamnosekov avtoportret s ščitkom in znamenjem

5) grb s fužinarskima kladivoma

6) prazen ščitec (v njem novo naslikana levja glava

7) sv. Andrej

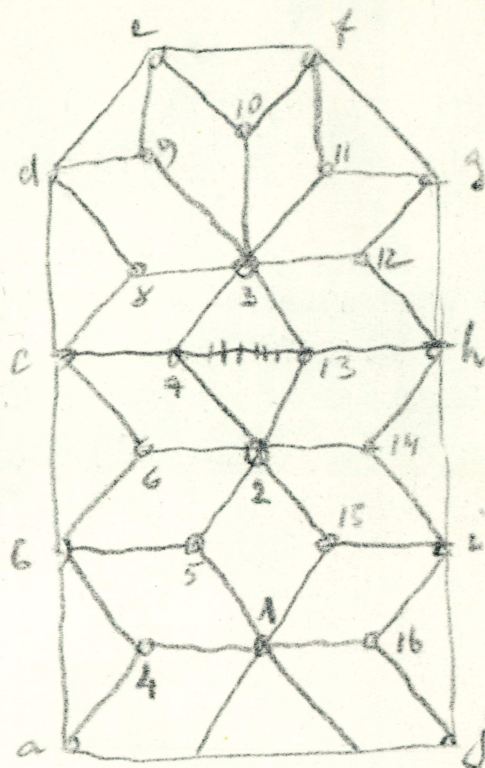
8) sv. Barbara s kelihom in 2 ščitkoma; na desnem rdeč krog, na levem v sredi rdeč pas. (patrona fužinarjev?)

9) žena s peplumom in s knjigo?

10) sv. Katarina s kolesom

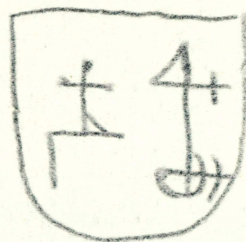
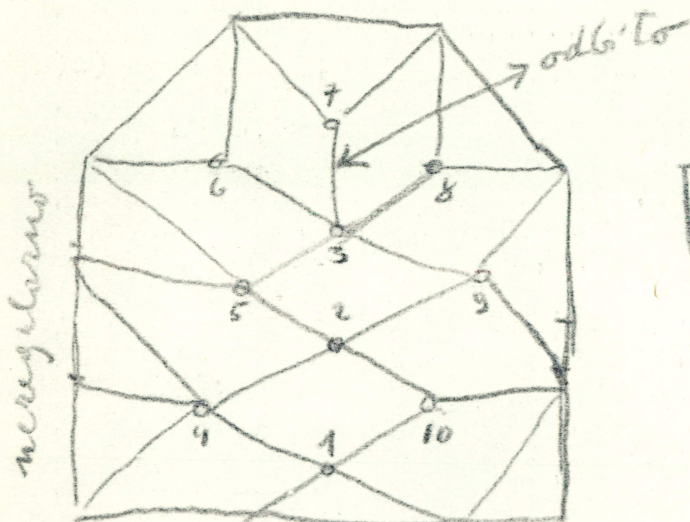
11) ščit z naslikanim, novim avstrijskim grbom

12) ščit z novim naslikanim papeškim grbom

- 13) rozeta
14) nov naslikan kranjski grb
15)16) rozeti

V ladji ščitki in rozete, vsi ščitki slabo preslikani, južni ob slavoloku pa ima 2 mojstrski (ali hiški?) znamenji:

Kapela na juž. strani
prezbiteri

- 1) mojstrsko znamenje?
- 2) ščit s klavirvoma
- 3) Marija z Detetom
- 4) Marjeta z zmajem
- 5) žena s peplumom ~~xxx~~ in čašo
Magdalena?
- 6) bradat mož s turbanom in napi-
snim trakom (prerok?) doprsen
- 7) ? (za oltarjem, nevidno)
- 8) podobno kot 6), le da figura golo-
brada
- 9) mladostna svetnica s piksido (Mag-
dalena?)
- 1) dekle z rokama pred prsmi.

Kamnoseški okras v kapeli istega dela kot v prezbiteriju. Ne pa istočasen!
V prezb. nastopa še deteljčast okvir okoli figur oz. klepnikov, tu pa podo-
bno kot v St. Vidu pri Vipavi.

Vse konzole v kapeli piramidne s kroglico spodaj

Oltar sv. Roka in Boštjana v južni ladji - slika še iz poznega 17. stol. Ali
kaj zveze z Rembom??? Kvaluteta sekundarna!

Tudi slika v severni ladji - Zaroka sv. Katarine - je iz konca 17.stol. Malo "veronesovska". Precej preslikana.

Slika sv. Ane najbrž Matija Koželj.

Ladje imajo različno širino; severna zelo ozka.

Cerc XXV, 26.5.1959, 34'-38.

Fasada- sv.Krištof, eden največjih pri nas.V glavnem frontalen, ohranjen od prs navzgor.Mil obraz z mlado dvodelno brado.Z levo se opira na drevo brez krošnje, z desno graciozno opira dete, ki ga je uničilo okno.Ru= deč zeleno podšit plašč, rumeni rokavi iz katerih gleda lila manšeta spe= ta z knofi.Vse obdaja bogato sivo v sivo slikano gotsko krogovičje netek= tonskih oblik.V nišah ob straneh Krištofa po en svetnik, levi čita iz knjige, desni nerazločen.

Odlična kvaliteta, spominja na maški idealizem.

Krogovičje in rumeni rokavi in njih obdelava pa kažejo na konec 15.stol.

Stele, XXVA, 1967, 64^

"Rimska stolica je izločila na prošnjo Ljubljanskega knezoškofijstva faro Radovljisko iz stolne proštije Ljubljanske. Mestna fara Radovljiska bo odslej popolnoma samostalna, prošt Ljubljanski imel bo do nje le pravico patronata."

Razne reči. - NOVICE, 25. september 1891. L. XLIX, list 38, str. 303.